

Τούτο μόνον δὲν εἶπεν ὁ Μαλάριος, ὅτι εἶχεν ἤδη γράψῃ εἰς τὴν Στοκόλμην ὅπως γνωρίσῃ εἰς τὸν ἰατρόν τὴν κατάστασιν τῆς οικογενείας τοῦ Ἐρικ. Δὲν ἐξεπλάγη λοιπὸν τὸ παράπαν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔλαβεν ἀπάντησιν, ἣν ἀνεκόνουσεν ἀμέσως εἰς τὸν Ἐρσεβον. Ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἶχεν ὡς ἔπεται :

« Στοκόλμη, τῆ 17 Μαρτίου.

Ἄγαπητέ μοι Μαλάριε,

Ἄσ' εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως διότι μοὶ ἐγνωστοποίησες ἵποῖον δυστύχημα ἐπῆνεγκεν εἰς τὸν ἐξαίρετον Ἐρσεβον ἢ θύελλα τῆς 3 τρέχοντος. Χαρὰν συγχρόνως καὶ ὑπερφηάνειαν ἠσθάνθη μαθὼν ὅτι ὁ Ἐρικ εἶδειξε καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὡς πάντοτε, γεννικιότη-α καὶ ἀφοσίωσιν. Ἐγκλειστώως εὐρίσκεῖς τραπεζικὸν γραμματίον πεντακοσίων κορωννῶν, τὸ ὁποῖον σὲ παρακαλῶ νὰ ἐγγειρήσῃς εἰς αὐτὸν ἐκ μέρους μου. Εἰπέ τῷ ὅτι ἂν δὲν ἀρκῆ ὅπως ἀγοράσῃ εἰς Βέργκεν τὸ καλλίτερον ἀλλευτικὸν ἀκάτιον ὅπερ δύναται νὰ εὔρῃ, νὰ μοὶ γράψῃ ἀμέσως. Τὸ ἀκάτιον τοῦτο ἄς ὀνομάσῃ *Kunthian* καὶ ἄς τὸ προσεγγίξῃ εἰς τὸν Ἐρσεβον ὡς νικιὴν ἀνάμνησιν. Ἐπειτα δέ, ἂν θέλῃ νὰ με ἀκούσῃ, ἄς ἔλθῃ εἰς Στοκόλμην ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὰς σπουδὰς του. Ἡ θέσις του μένει ἐλευθέρᾳ ἐν τῷ οἴκῳ μου ἂν δὲ ἀπαιτῆται καὶ ἐπιχειρήματι ὅπως τὸν πείσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ, προσθέτω ὅτι τῶρα ἔχω πολλὰς ἀφορμὰς νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ εἰσδύσω εἰς τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεώς του. Διατελῶ, φίλτατε Μαλάριε, μετ' ἀγάπης, ὁ εἰλικρινῆς καὶ ἀφοσιωμένος φίλος σου,

P. B. Σβαρνεγκρόνα, Δ. Ι.

Εὐχερῶς ἐννοεῖται ὑπὸ τῆς χαρᾶς πρόξενος ἐγένετο ἢ ἐπιστολῇ αὐτῇ. Ὁ ἰατρός δωρήσας τὸ ἀκάτιον εἰς τὸν Ἐρικ, καὶ οὐχὶ ἀμέσως εἰς τὸν Ἐρσεβον, εἶδεικνυεν ὅτι εἶχε κατανοήσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ γέροντος ἀλιείως. Ἄν προσέφερον αὐτὸ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν Ἐρσεβον, ἦκιστα πιθανὸν ἦτο ὅτι θὰ τὸ ἐδέχετο οὗτος. Ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ ἀρνηθῆ προσφερόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ υἱοῦ του καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Kunthia* ὅπερ τῷ ἀνεμίμησεν πῶς ὁ Ἐρικ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οικογένειαν αὐτοῦ;

Ἐν τῇ εὐτυχίᾳ ταύτῃ μόνῃ ἢ ἰδέα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἐρικ καθίστα σκυθρωπὰ τὰ πρόσωπα πάντων. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ὁμιλήσῃ εἰς πάντες τοῦτο εἶχον κατὰ διάνοισιν. Καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ Ἐρικ, τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους κλίνων, ἐκυμαίνετο μετὰ τῆς φυσικῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἰατρόν ἐκπληρῶν τὸν μυστικὸν πόθον τῆς ἰδίας του καρδίας, καὶ τῆς οὐχ ἦττον φυσικῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ μὴ δυσχερῆσθῃ τὸς θεοὺς αὐτοῦ γονεῖς.

Τὴν σιγὴν ἀνέλαβε νὰ λύσῃ ἢ Βάνδα.

— Ἐρικ, τῷ εἶπε διὰ τῆς γλυκείας καὶ σοβαρᾶς φωνῆς τῆς, δὲν πρέπει νὰ εἰπῆς ὄχι εἰς τὸν ἰατρόν, κατόπιν ἀπ' αὐτὸ τὸ γράμμα του! Δὲν πρέπει, διότι καὶ εἰς ἐκεῖνον θὰ δείξῃς πῶς εἶσαι ἀχάριστος καὶ τὸν ἐκυτόν σου θὰ ζημιώσῃς!... Ἡ θέσις σου εἶνε μὲ τὸς σοφοὺς καὶ ὄχι μὲ τὸς ψαράδες!... Εἶνε τόσος καιρὸς τῶρα πού τὸ σκέπτομαι! Καὶ ἀπ' οὐ κανεὶς ἄλλος δὲν τολμᾷ νὰ σοῦ τὸ εἰπῇ σοῦ τὸ λέγω ἐγὼ!..

— Ἐχει δικαίον ἢ Βάνδα! ἀνεκράξε μειδιῶν ὁ Μαλάριος.

— Ἐχει δικαίον ἢ Βάνδα! ἐπανελάβε νὰ ἀγαθὴ Κατρίνα, ἀπομάχξασα ἐν δάκρυ.

Οὕτω δὲ τὸ δευτέρον ἤδη ἀπεφασίσθη ν' ἀπέλθῃ εἰς Στοκόλμην ὁ Ἐρικ.

[Ἐπεται συνέχεια]

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Αἱ κυρίαὶ τοῦ Γολγοθᾶ.

(Ἐκ τῶν τοῦ *Mail ne du Camp*)

Περιπλανώμενος ἱππότης τῆς εἰς θάνατον κηταδεδικασμένης μοναρχίας, ὁ Σατωβριάνδος τετραυματισμένος, ἀγωνιῶν, κατὰ ττικτος ἐκ τῆς εὐλογίας, ἐγκατελείφθη ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ τὸν μεταφέρῃ μακρὰν τῆς Γαλλίας, καθ' ἣς εἶχε πολεμήσει, καὶ ἐφιλοζενήθη παρὰ τῆς γυναικὸς Ἀγγλου τινὸς πρῶτός, ἣτις περιέθαλψε καὶ ἔσωσεν αὐτόν. Εἰς αὐτὴν ὀφείλει τὴν ζωὴν του, οὐδ' ἐφάνη τοῦτου ἐπιλήσμων. Ἀναμνηστικῶν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο τῆς νεότητός του, ἀνακράζει· «Αἱ γυναῖκες ἔχουσιν οὐράνιον φιλανθρωπίαν ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν!» Αὐτὸ τοῦτο ἀνεφώνησα ἄκων καὶ ἐγὼ, ὅτε ἐπεσκέφθην τὸ λεπροκομειον, ἐν ᾧ ἐργάζονται αἱ κυρίαὶ τοῦ Γολγοθᾶ. Αὐταὶ δὲν ὑπάγονται εἰς θρησκευτικὸν σωματεῖον, ἀλλ' ἀνήκουσιν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἀποτελοῦσιν ἐταιρίαν λαϊκὴν καὶ ἐλευθέραν, οὔτε δι' ὄρκου τινὸς δεσμευόμεναι, οὔτε δι' ἰδιαιτέρου ἐνδύματος διακρινόμεναι. Καὶ ἔχουσι μὲν ἀληθῶς τὰς ἀρρώστους των ἐν τῷ νοσοκομείῳ, ἀλλ' ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν ἔχουσι τὰ τέκνα των, τὰς σχέσεις των, τὰς διασκευασεις των, τὰ κοινωνικὰ των καθήκοντα. Ἐὰν δὲ ἀφιερῶσιν ὥρας τινὰς πρὸς ἀνακούφισιν ἀνιάτων δεινῶν καὶ ἐγκαταλείπωσιν αὐθορμητῶς τὴν τοῦ βίου αὐτῶν πολυτέλειαν, ὅπως ἐπιδέσσωσι καρκίνους καὶ πλύνωσιν ἐρπητας διαβρωτικούς, πράττουσι τοῦτο ὑπακούουσαι εἰς τὰς ὁρμὰς τῆς ἐμφορῆσεως αὐτὰς πίστεως.

Τὸ ἴδρυμα εἶναι πρόσφατον, θεμελιωθὲν ἐν Λυῶνι, καθ' ἣν ἐποχὴν περίπου αἱ Μικραὶ ἀδελφαὶ τῶν ἀπόρων ἐπελαμβάνοντο ἐν Σκιν-

Σερβὰν τῆς ἐλεήμονος αὐτῶν ἀποστολῆς. Ἐπει-
νοήθη δὲ ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ γυναικὸς χήρας, ἣν
ἡ θλίψις καὶ ὁ τοῦ παρελθόντος πόθος ἤγαγον
εἰς τὴν πρὸς τοὺς πάσχοντας ἀγάπην καὶ εἰς
τὴν ἐθελουσίαν. Γεννηθεῖσα ἐν Λυῶνι τὴν 17
Ἰουνίου 1811, ὠνομάζετο Ἰωάννα—Φραγκίσκα
Σαβῶ. Ὁ πατὴρ της, ἔμπορος εὐπορῶν, ἔδωκεν
αὐτῇ τὴν ἀγωγὴν, ἣτις ἐθεωρεῖτο τότε ὡς ἀρ-
κοῦσα διὰ τὰς θυγατέρας τῶν μέσων ἀστῶν.
Ἐίχε δὲ φύσιν ὀργῶσαν καὶ ὑπῆρξεν ὑπερβολικὴ
ἐν τῷ ἀγαθῷ, ὡς ἐδύνατο καὶ ἐν τῷ κακῷ νὰ
ὑπερβῆ τὸ μέτρον. Περιπαθὴς καὶ κηλὸς, ἀκα-
ταχέως μετέβαινε ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν
ἐκτέλεσιν, οὐδαμῶς σκεπτομένη καὶ ὑπερηδῶσα
τὰ ἐπιπροσθούντα ἐμπόδια, ὧν δὲν ἐξετίμα τὸ ὕ-
ψος. Ἦτο ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν λέγεται κοινῶς,
ὅτι ἔχουσι «ἀγαθὴν μὲν καρδίαν, κακὴν δὲ κε-
φαλὴν.» Ὅτε ἤλαθεν εἰς ἡλικίαν νὰ ἐκπαιδευθῆ,
ἐτέθη εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἐπισκέψεως τῆς Θεο-
τόκου, ἀλλ' ἔδειξεν ἀπειθειαν, ἀντιτασσομένη εἰς
τοὺς κανόνας καὶ ἀνακατωφλοῦσα τὰς μοναχὰς,
αἵτινες ἠδύνατον νὰ δαμάσωσιν αὐτὴν διὰ τῶν
ποιῶν. Συμβεβηκὸς τι μικροῦ λόγου ἕξιον, τὸ
ὅποιον ἐμεγέθυνε βεβαίως τῶν ἀδελφῶν τὸ πε-
ριωρισμένον πνεῦμα, ἠλευθέρωσε τέλος αὐτήν.
Ἐκοῦσα ἢ ἄκουσα εἶχε θραύσει ὑδρίαν, τοῦτ'
ὅπερ ἐθεωρεῖτο, φαίνεται, ὡς μέγα παράπτωμα.
Ἡ μαθήτρια ἐτιμωρήθη ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ ἐτα-
πειώθη. Συνισθανομένη τὸ ἄδικον καὶ ἄλογον
τῆς τιμωρίας, ἡ κόρη ἐξανέστη καὶ ἐδήλωσεν,
ὅτι θὰ πυρπολήσῃ τὸ μοναστήριον. Αἱ δὲ μο-
ναχαὶ μὴ στέργουσαι νὰ κρατήσωσι μαθήτριαν
τοσοῦτον ἀπειθῆ, ἀπέδωκαν αὐτὴν εἰς τὴν οἰκο-
γένειάν της. Εἴκοσιν ἔτη πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκεί-
νης ὁ Λαμαρτίνος εἶχε δραπετεύσει ἕκ τινος
σχολείου τῆς Λυῶνος, τοῦ ὁποίου οἱ διδάσκαλοι
κατετυράνουν αὐτόν.

Ἡ μέλλουσα μήτηρ τῶν κυριῶν τοῦ Γολγοθᾶ
διώκεται ἐκ τῆς μονῆς. Τὸ τοιοῦτον ἐμβάλλει
εἰς σκέψεις! Λέγω δὲ τοῦτο, διότι τὸ κακὸν
ὑφίσταται καὶ δὲν φαίνεται προσεγγίζον εἰς τὸ
τέλος αὐτοῦ. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι
τὸ διαγινώσκειν, καὶ ἀναπτύσσειν, καὶ γονιμοποι-
εῖν τὰς διανοητικὰς δυνάμεις τοῦ μαθητοῦ, κα-
θισταμένου οὕτω ἱκανοῦ νὰ ἐπωφεληθῆ αὐτῶν
ἐν τῷ βίῳ πρὸς μείζονα διανοητικὴν ἀνάπτυξιν,
πρὸς αὔξησιν τοῦ πλοῦτου ἢ πρὸς ὑπηρετήσιν
τῆς πατρίδος. Εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν τῆς
διδασκαλίας, οἰαιδῆποτε αἱ ἀρχαί, ἐφ' ὧν βι-
σίζεται, οἱ παιδαγωγοὶ δὲν ἐξετάζουσιν οὔτε τὸν
χαρακτῆρα, οὔτε τὰ αἰσθήματα, οὔτε τὴν κλί-
σιν τοῦ μαθητοῦ, ἀπαιτοῦσι δὲ καὶ ἐπιβάλλου-
σιν αὐτῷ ὑπὸ κροῖον εἰς κανόνα ὁμοίμορφον, φρο-
νοῦντες ὅτι ἐκτὸς τῆς πειθαρχίας δὲν ὑπάρχει
σωτηρία! Ἡ πειθαρχία αὕτη εἶναι ἀδυσώπη-
τος, εἰς οὐδεμίαν ὑποκύπτουσα ἐξαιρέσιν, ἀλλ'

ὅμως αἱ μᾶλλον ἐξαιρετικαὶ φύσεις ἀναγκάζονται
νὰ ὑποκύπτωσιν εἰς αὐτήν. Τοῦτου συνέπειαι εἶ-
ναι ἡ ἠθικὴ ἀντίστασις, αἱ ἀντιπειθαρχικαὶ
πράξεις, αἱ ἄκαρποι μελέται, ἡ ἔλλειψις πάσης
ἀγωγῆς. Οὐχ ἦττον ὅμως, οἱ διδάσκαλοι εἶναι
πεπεισμένοι, ὅτι ἄριστον τυγχάνει τὸ εἰς αὐτῶν σύ-
στημα, καίτοι ἀφίνει τὸν ἐγκέφαλον χέρσον,
περὶ τῆς ἐξωτερικῆς μόνον φροντίζον συμπεριφο-
ρᾶς καὶ περὶ τῶν ἐναντίων τοῦ κανονισμοῦ πα-
ραπτώματων. Τινὲς ἐξ αὐτῶν μάλιστα ὑπερεκ-
τιμῶντες τὴν ἰδίαν ἀξίαν, νομίζουσι ὅτι οὕτω
μορφοῦσι τὰς ψυχὰς, δὲν βλέπουσι δὲ ὅτι πιέ-
ζουσι καὶ διαφθείρουσι καὶ ἐξερεθίζουσιν αὐτάς.
Ἡ Ἰωάννα—Φραγκίσκα Σαβῶ δὲν ἐδέχθη τὴν
μορφωθῆ ἐν τῇ Μονῇ τῆς Ἐπισκέψεως τῆς Θεο-
τόκου, νομίζω δὲ ὅτι φρονίμως ἐπραξεν. Ἐπανελ-
θοῦσα εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, εὗρεν ἐν αὐτῷ τὰς
θωπείας καὶ τὰ παραδείγματα τιμίας οἰκογε-
νείας, εἰς ἃ πολλάκις ἀντιστρατεύονται αἱ τοῦ
σχολείου προλήψεις.

Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦτῳ, ἐν ᾧ ἐγεννήθη καὶ ἡσθά-
νετο ὅτι ἠγαπᾶτο, ἐμορφώθη μόνη, χάριτι θεῆ! Διε-
τήρησε δὲ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ χαρακτῆρός
της, καὶ περιέσωσε τὴν πρωτοβουλίαν της, ἀνευ
τῶν ὁποίων οὐδὲν κατορθοῦται ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἀγα-
θόν. Καὶ ὑπέστη βεβαίως θυέλλας, ὑψιπετῆ ὀ-
νειροπολήσασα ὄνειρα καὶ ποθήσασα τὸ ἰδανικόν,
τὸ ὅποιον μακρόθεν βλέπομεν, δὲν ἐπιτρέπεται
δὲ ν' ἀπολαύσωμεν. Ἀδιάφορον! Αἱ ψυχαὶ αἱ
κεκλημέναι νὰ ἐκτελέσωσιν ἔργα μεγάλα, αἰ-
ωροῦνται εἰς ὕψη ἄγνωστα, ὅπου ἐμπνέονται δι'
ἐπινοήσεων ἀλλοτρίων εἰς τοὺς κοινούς τῶν ἀνθρώ-
πων. Τῷ 1830 ἡ δεσποινὴ Σαβῶ δεκαεννεαέτις
τὴν ἡλικίαν, ἐνυμφεῖθη τὸν κ. Γαρνιέ, μέτριον
συνάψασα οὕτω συνοικέσιον μετὰ μικροῦ ἐμπόρου.

Παρίστατο δὲ εἰς τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον ἐνῶ
ὁ σύζυγός της εἰργάζετο. Ἡ νεάνις, ἣτις εἶχεν
ἄλλοτε ἀντιταχθῆ κατὰ τῆς μοναστικῆς πει-
θαρχίας, ἔγινε σύζυγος παραδειγματικὴ καθ'
ὄλην τῆς λέξεως τὴν σημασίαν, καθόσον ἠγάπα
τὸν σύζυγον της καὶ μετεχειρίζετο τὴν δραστη-
ριότητα αὐτῆς καὶ τὴν ἀνδρικήν ἐκείνην καρτε-
ρίαν, ἣν πολλάκις προσεπάθησαν νὰ ἐκθηλύνω-
σιν, εἰς τὸ νὰ ὑποκύπτῃ κάλλιον, οὐδέποτε ἀντι-
σταμένη. Καὶ ἦτο εὐτυχὴς, ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία
δὲν ἔχει διάρκειαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Δὲς
ἐγένετο μήτηρ, εἰς ἡλικίαν δὲ 23 ἐτῶν εἶχεν
ἀπολέσει τὰ τέκνα της καὶ ἦτο χήρα. Τὸ πα-
ράφορον τοῦ χαρακτῆρός της ἐξεδηλώθη τότε διὰ
τῆς ἀπελπισίας της, ἣτις ὑπῆρξε σφοδρὰ καὶ
ὑπέρμετρος. Ὁ θάνατος συντρίψας τὴν μητρό-
τητά της καὶ τόσα ἀφήσας περὶ αὐτὴν κενά,
ἔρριπεν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀπογνώσεως,
τοσαύτην δὲ ἡσθάνετο ἀθυμίαν, ὥστε ἐξέπεμπε
κραυγὰς ὀδύνης. Βραδέως ὑπέκυψεν εἰς μοῖραν
ἀνεπανόρθωτον καὶ εἰς τὴν στέρησιν τῶν ἀγαπη-

των αὐτῆς. Εἰκάζω, ὅτι ὑπέστη ἀγῶνα δεινὸν καὶ ὅτι ἄνευ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, ἃς παιδιόθεν ἔτρεφε, δὲν ἤθελεν ἐξέλθει αὐτοῦ ἀβλαβῆς. Περιουσίαν δὲν εἶχεν, ὃ δὲ αἰφνίδιος τοῦ συζύγου της θάνατος διεκινδύνευε τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐμπορικῶν αὐτοῦ πράξεων. Ἐκκαθαρίσασα τὰς δόσοληψίας της, ἀπεσύρθη ἔχουσα χιλίων διακοσίων φράγκων ἐτησίαν πρόσδοτον, μόλις ἀρκούσαν ὅπως μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης. Μετὰ τοιούτων πόρων ἄγεται μετ' οὐ πολὺ εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἔργον ἀνεκκλήτου ἐλεημοσύνης. Ἄπαξ ἔτι παρατηρῶ, ὅτι οἱ ἰδρυταὶ τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων, ἐν οἷς περιθάλλονται οἱ ἐνδεεῖς, οἱ ἀνίατοι, τὰ ἀνάπηρα παιδιά, οἱ ἐγκταλειμμένοι γέροντες, εἶναι ἄνθρωποι, οἵτινες ἐταλαιπωρήθησαν καὶ πικρὰς ὑπέστησαν ἐν τῷ βίῳ δοκιμασίας. Οὕτω καὶ τὸ ἴδρυμα τῶν κυριῶν τοῦ Γολγοθᾶ παρήχθη ἐκ τῆς θλίψεως μιᾶς γῆρας.

Ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὴν ὁρμῇ, ἡ κυρία Γαρνιὲ ἐστράφη μετὰ μείζονος ἔτι ζήσεως ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν πρὸς τὴν θρησκείαν, ἐξαιτουμένη οὐχὶ τὴν τῶν ἀπολεσθέντων ἀπόδοσιν, ἀλλὰ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ψυχικοῦ αὐτῆς ἄλγους. Ἐπεδόθη δὲ εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν ζητοῦσα ἐλεημοσύνην ὑπὲρ τῶν πτωχῶν, ἐνδύουσα γυμνά παιδιά, πλέκουσα κνημιδίας, κατασκευάζουσα ἐνδύματα καὶ φέρουσα εἰς τὰ ὑπερῶα ἐλέη, παρηγορίας καὶ ἄρτον. Πολυάριθμοι εἶναι ὑπὸ τὰς στέγας τῆς Λυῶνος οἱ δυστυχεῖς, οὓς βαρεῖα μαστίζει ἐνδεια. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, αἱ ὀχλαγωγίαι, αἱ ἐπιδημῖαι καὶ ἡ ἀπραξία, ἐλυμαίνοντο τὴν πόλιν, ἰδίως δὲ οἱ κάτοικοι τῶν συνοικιῶν Perrache, la Croix-Rousse, καὶ La Guillotière ἐπλήρουν τὰ ἄστυα καὶ ἀπέθνησκον ἐν τοῖς νοσοκομείοις. Ἐν Λυῶνι ὑπάρχουσι δύο πόλεις διακεκριμέναι, ἡ ἔδρα τοῦ πρωτοθρόνου τῆς Γαλιτίας καὶ ἡ Ἐλευθερωθεῖσα Κοινότης, ἡ καθολικὴ πόλις καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ. Ἡ μὲν περιθάλλει τὴν δέ, ἀρωγὸς ἐροχομένη αὐτῇ ἐν τε τῇ ζωῇ καὶ ἐν τῷ θανάτῳ. Ἡ κυρία Γαρνιὲ εὗρεν ἐκεῖ στάδιον εὐρὺ καὶ ὄντως ἀξιοθρήνητον, ὅπως ἐξασκήσῃ τὴν ἀνεξάντλητον αὐτῆς φιλανθρωπίαν. Ἦτο δὲ ἐραίστρια θαρραλέα καὶ τολμηρὰ, οὐδέποτε ἀποκάμνουσα καὶ μέχρις ἐνοχλήσεως ζητοῦσα ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Ἡ ἀκμάτος δραστηριότης αὐτῆς πικρητήρηθη παρὰ τῶν συνεργαζομένων αὐτῇ. Ἐραίνετο ἐπιζητοῦσα τὰς μᾶλλον ἐπιπόνους ἐργασίας ὡς νὰ ἐπεθύμει νὰ λησμονήσῃ ἑαυτήν. Ἐθεράπευον δὲ κατὰ δύναμιν τὴν ἀνάγκην ταύτην τῆς ἐνεργείας, ἥτις τὴν ἐβασάνιζεν, ἀναθέτοντες αὐτῇ τὰς ἀπωτάτας τῶν εἰς τοὺς ἄρρώστους γινομένων ἐπισκέψεων. Τῇ κατέδειξαν γυναῖκα κατοικοῦσαν ἐν τῇ συνοικίᾳ τοῦ Γλασιέρ, ἣτο, ὡς ἔλεγον, γυνὴ παρὰ πάντων ἐγκαταλειφθεῖσα, ἣν διεβίβρωσκε πάθος φρικῶδες. Ἦτο ἄρα

γε λεπρὰ; Δὲν πιστεύω. Ἡ λεπρὰ εἶναι τοσοῦτον σπανία ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ, ὥστε δυνάμεθα μετὰ θετικότητος σχεδὸν νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ. Εἰς καταγώγιον ὑπόστεγον, ἐν μέτῳ δυσωδῶν ἀναθυμιάσεων, ἡ κ. Γαρνιὲ εὗρε κειμένην ἐπὶ ῥυπαρῶν ῥακῶν γυναῖκα, ἥς τὸ σῶμα ἦτο ἐν ἔλκος. Ἡ μέθη καὶ ἡ ἀκολασία καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῶν, εἶχον ἐπιφέρει αὐτῇ τὰς φοβερωτέρας πληγὰς τῶν. Ἦτο δὲ σκαιὰ καὶ προσαγορευομένη δὲν ἀπεκρίνετο. Ἐς μάτην ἡ κ. Γαρνιὲ προσεπάθησε νὰ τὴν συγκινήσῃ, οὐδὲ λέξιν ἠδυνήθη ν' ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῆς. Τὸ θέαμα ἦτο φρικῶδες καὶ ἡ δυσωδία φοβερὰ. Ἡ κ. Γαρνιὲ ἐπανῆλθε τὴν ἐπιούσαν καὶ τὰς ἐπομένας ἡμέρας. Κατασκευάσασα εἶδος εὐρέως ἐπενδύτου, τὸν ὁποῖον ἔφερον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων της πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὸ βορβορώδες καταγώγιον, ἐκαθάριζε καθ' ἑκάστην τὸ δωμάτιον, ἐτίνασσε τὰ ῥάκη καὶ τὰς σχίδας τὰς ἀποτελοῦσας τὴν κλίνην, ἐπλυνε τὴν πάσχουσαν καὶ ἐπέδιδε τὰς πληγὰς της. Ἐνίοτε ἠναγκάζετο νὰ ἐξέρχηται ἐπὶ τοῦ κλιμακοπέδου, ὅπως ἀναπνεύσῃ ἀέρα καθαρῶτερον, ἔπειτα δὲ ἐπανήρχετο καὶ ἐξηκολούθει τὴν ὑπεράνθρωπον ἐργασίαν. Ἡ δυστυχῆς δὲν ἀντελαμβάνετο καὶ μετ' ἀδιαφορίας ἔβλεπε τὰ γινόμενα, ἀλλὰ τοιαύτη ἀφοσίωσις καὶ φροντίδες τοσοῦτον ἐτίποναι καὶ ἀνένδοτοι ἐμάλαξαν τέλος τὴν καρδίαν αὐτῆς. Ἡμέραν τινα ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τῆς κ. Γαρνιὲ καὶ ἔκλαυσεν.

Ὅτε ὁ Ἰῶβ ἐπλήγη ἀέλκει πονηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς καὶ ἔλαβεν ὄστρακον ἵνα τὸν ἰχῶρα ζῆν καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως, οἱ φίλοι αὐτοῦ προσεγένοντο πρὸς αὐτόν, παρεκάθισαν δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὰς ἡμέρας καὶ ἐπὶ τὰς νύκτας καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν.» Οὐδεὶς αὐτῶν, οὔτε Ἐλιφὰς ὁ Θεμαινίτης, οὔτε Βαλδὰδ ὁ Σχυχίτης, οὔτε Σωφάρ ὁ Μιναῖος ἐσκέφθη νὰ ἐπιχύσῃ ὕδωρ ἐπὶ τῶν πληγῶν του ἢ ν' ἀλλάξῃ τὸν κεκλιδωμένον χιτῶνά του ἢ νὰ ἐπιδέσῃ τὰ ἔλκη του διὰ πανίου καθαροῦ. Οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ συνδράμῃ καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς τόπον βοήθειας τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις «ἦν εὐγενῆς τῶν ἀπ' ἡλίου ἀνατολῶν.» Οἱ τρεῖς φίλοι του ἠρέκθησαν εἰς τὸ νὰ φιλοσοφήσωσι μετ' αὐτοῦ ἀνταλλάσσοντες σχολαστικούς συλλογισμούς καὶ ἀκούοντες πραγματείαν φυσικῆς ἱστορίας περὶ τοῦ Βεγεμόντ καὶ τοῦ Λεβιάθαν. Ἡ κ. Γαρνιὲ ἐφείσθη ἀφορισμῶν, ἀλλὰ δὲν ἐφείσθη οὔτε μοτοῦ, οὔτε σακχαρώδους οἴνου, οὔτε καλῆς τροφῆς, οὔτε παρηγορίας, ἐλπίδα ἐμπνεύουσα καὶ ἀγάπην εἰς τὴν ψυχὴν τῆς προστατευομένης της. Κατῶρθωσε δὲ νὰ χορηγηθῇ αὐτῇ θέσις ἐν τῷ νοσοκομείῳ. Ἡ θεὰ καὶ ἡ ὁσμὴ τῆς δυστυχοῦς ἦσαν τοιαῦται, ὥστε ὅτε τὸ πρῶτον ὁ ἱερεὺς τοῦ καταστήματος τὴν ἐπλησίασεν, ὑπεχώρησεν ἔτοιμος νὰ φύγῃ. Ἡ κ. Γαρ-

νιέ, ἥτις ἦτο παρῶσα, κατενόησε τὴν καταλαβούσαν τὸν ἱερέα ἄκουσαν φρίκην, ἵνα δὲ ἐμψυχώσῃ αὐτὸν ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς ἀρρώστου καὶ τὴν ἐνηγκαλίσθη. «Ἡ λεπρά» δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ζήσῃ καὶ μετ' ὀλίγων ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀπῆλθε πρηγορημένη, ἄνευ μίσους καὶ ἄνευ ὀργῆς, ἡσυχος τέλος, καὶ ἀτενίζουσα τὰς φωτεινάς χώρας, ἃς ὑπέδειξεν αὐτῇ πέραν τοῦ τάφου.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΥΤΕΟΥ.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΒΕΡΕΝΙΚΗ

(Συριακὸν ἱστορῆμα ὑπὸ Ἰωάννου Φλάχ.)

Ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῆς Ἀντιόχειας, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ μέγεθος ὑπερέβαινον ὅλα τὰ ἀνάκτορα τοῦ κόσμου, ἐπεκράτει, κατὰ τινα θερινὴν ἡμέραν τοῦ ἔτους 247 π. Χ., ἀπὸ πρωίας μεγίστη κίνησις καὶ ἀνησυχία. Ὁ βασιλεὺς Ἀντίοχος ὁ Β' εἶχε διατάξει πρὸ τινων ἡμερῶν ἵνα πάρκυστα εὐτρεπισθῶσιν ἐπὶ τὸ λαμπρότερον ἀξιόλογά τινα δωμάτια, ἐπειδὴ εἶχεν ἀνακαλέσει ἐκ τῆς ἐν Ἀπαμείᾳ τῇ παρὰ τῷ Ὀρόντῃ ἐξορίας τὴν πρώτην αὐτοῦ σύζυγον, Λαοδίκην, ἥτις ἐμελλε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς ὀλίγων ὥρῶν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Καὶ τινες μὲν τῶν δούλων ἐβοήθουν τοὺς ἐργάτας, τοὺς ἀναθεωροῦντας τοὺς νεωστὶ ἐζωγραφημένους τοίχους τῶν δωματίων καὶ ἐπιδοροῦντας τὰ δεόμενα συμπληρώσεως, ἔπειτα δ' ἐκόσμου τὰς ὑπαρχούσας κόγχας καὶ γωνίας δι' εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων. Αἱ δὲ θεραπαινίδες ἔτρεχον τῆδε κακίαισε, τινὲς μὲν ψιθυρίζουσαι καὶ διαλογιζόμεναι ποῖαν θέσιν θὰ τηρήσωσι πρὸς τὴν νέαν αὐτῶν δέσποιναν, τινὲς δὲ φανερῶς παραπονούμεναι καὶ κλαίουσαι, διότι ἐβλεπον πλησιάζον τὸ πέρασ τῆς ἀσφαλῶς καὶ εὐχαρίστου αὐτῶν θέσεως παρὰ τῇ βασιλίᾳ Βερενίκῃ.

Αἱ τελευταῖαι ἦσαν σχεδὸν ὅλαι Αἰγύπτιαι, τὰς ὁποίας εἶχε φέρει ἡ Βερενίκη μεθ' ἑαυτῆς ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ὅτε πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶχε συζευχθῆ μετὰ τοῦ Ἀντιόχου. Πρώτη δὲ μετὰ αὐτῶν ἦτο ἡ θεραπαινὶς Ἀρσινόη, ἥτις ἦτο περίπου τεσσαράκοντοῦτις καὶ εἶχεν ἀναθρέψει καὶ ὀδηγήσει τὴν Βερενίκην ἀπὸ τῆς γενετῆς αὐτῆς, ἔτρεφε δὲ πρὸς τὴν βασιλίᾳ ἀμείωτον ἀγάπην καὶ πίστιν. Συνέπλεκε κλαίουσα τὰς χεῖρας, κατηρᾶτο τῆς τύχης, ἥτις τὴν εἶχε μεταφέρει ἐκ τῶν τερπνῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου καὶ ἐκ τῆς φαιδρᾶς αὐλῆς τῶν Πτολεμαίων εἰς τὴν Συρίαν, ῥίψατα αὐτὴν εἰς τὴν αὐλὴν τῶν ἀχαρακτηριστοτάτων καὶ ἀκολαστοτάτων ἡγεμόνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἄλλ' ἡσυχωτάτη ἦτο ἡ Γοργώ, μία τῶν νεωτάτων θεραπαινίδων τῆς αὐλῆς, ἥτις ἦτο ὁμη-

λιζ τῆς νεαρᾶς βασιλίσσης καὶ διεκρίνετο πασῶν διὰ τοὺς μέλανας ἐλευστικoὺς ὀφθαλμοὺς, τὴν ὠρῆαν μελαντάτην κόμην καὶ τὸ εὐπλαστον σῶμα. Αὕτη εἶχε κληθῆ εἰς τὸ ἀλεξανδρινὰ ἀνάκτορα ὑπὸ τοῦ Φιλadelphou, ἤδη οὕσα μικρὰ κόρη, καὶ εἶχεν ἀνατραφῆ σχεδὸν ὡς ἡ Βερενίκη, ἥτις ἐφέρετο πρὸς αὐτὴν μετ' ἀπεριορίστου ἐμπιστοσύνης, καὶ ἔνεκα τούτου εἶχε συμπαραλάβει αὐτὴν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἀλλὰ φῆμαι περὶ τοῦ βίου τῆς Γοργῶς, φάσασαι εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς βασιλίσσης, ἰδίως δ' ἡ δημοσία καὶ ὄχι ἀφανῆς κλίσις, τὴν ὁποῖαν ὁ σύζυγος αὐτῆς εἰδείκνυε πρὸς τὴν νεαρὰν κόρην, ἐπήνεγκον τὴν ῥῆξιν τῆς σχέσεως ταύτης. Ἐνόει λοιπὸν ἡ Γοργώ, ὅτι ἡ θέσις αὐτῆς μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Βερενίκης οὐδὲως ἐμελλε νὰ κλονηθῆ.

Ἡ συνοικία τῶν ἀνακτόρων ἔκειτο ἐπὶ νήσου, ἥτις συνεδέετο μετὰ τῆς παλαιᾶς πόλεως διὰ πέντε μεγαλοπρεπῶν γεφυρῶν ἐκτισμένων ἐπὶ τοῦ στενοῦ. Καὶ ἐν μὲν τῇ πτέρυγι τῶν ἀνακτόρων τῇ ἐστραμμένη πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ κυρίου ποταμοῦ συνέβαινον ὅσα ἀνωτέρω διηγήθημεν, ἐν δὲ τῇ πρὸς τὴν πόλιν πτέρυγι εὐρίσκετο ἐξηπλωμένη ἐπὶ μεταξωτοῦ ἀνακλίντρον ἡ βασιλίσα Βερενίκη ἐντὸς λαμπρῶς ἐσκευασμένου δωματίου, κρατοῦσα διὰ τῆς ἐρασμίας χειρὸς μόλις ἀνεγνωσμένην ἐπιστολὴν.

Ἡ Βερενίκη ἦτο περίπου εἰκοσαέτις, τὸ δὲ γλυκὺ αὐτῆς καὶ πλῆρες ἀγχινοῖας πρόσωπον, περιβαλλόμενον ὑπὸ ξανθῶν βοστρύχων, οἵτινες κατέπιπτον ἐκατέρωθεν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐνεῖχε κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν βαθεῖαν ἔκφρασιν λύπης. Ἐφῆρε δὲ κατὰ τὴν θερινὴν ταύτην ἡμέραν λευκὴν μὲν καὶ ἐλαφρὰν ἄλλὰ καὶ σεμνὴν, εἰς δέσποιναν ἀρμόζουσαν περιβολὴν. Πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀναγνώσει ἐπιστολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῆς Φιλadelphou, ὅστις συνεβούλευε τὴν κατὰ τε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ πρόσωπου καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοιοτάτην αὐτῷ ἀγαπητὴν θυγατέρα νὰ ἐπιστρέψῃ αὐθαρῆ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἃν ὁ Ἀντίοχος ἐξετέλει τὴν ἀπειλὴν νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἐκδιωχθεῖσαν Λαοδίκην.

Ἡ βορχεῖα εὐτυχία ἢ δυστυχία τοῦ μόλις τριετοῦς αὐτῆς γάμου παρίστατο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Συνεπειὰ τῆς εἰρήνης μετὰ τὸν δεύτερον συριακὸν πόλεμον εἶχε συζευχθῆ, τῇ παρακλήσει τοῦ πατρὸς αὐτῆς, μετὰ τοῦ Ἀντιόχου, ἀνδρὸς, ὃν οὐδέποτε πρότερον εἶχεν ἰδεῖ, διότι ὁ Φιλadelphos εἶχεν ἐλπῖσει, ὅτι ὁ γάμος οὗτος ἤθελε διατηρήσει εἰς διαρκεῖς φιλικὰς σχέσεις τὰ δύο μεγάλα βασίλεια τῆς Συρίας καὶ Αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἴσως ποτὲ ἤθελον ἐνωθῆ ταῦτα ὑπὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον. Ὅπως δ' ἐπιτύχῃ τὴν εἰρήνην ταύτην, ὁ Ἀντίοχος ὤφειλε νὰ ἐκδώσῃ τὴν πρώτην αὐτοῦ σύζυγον, τὴν ἐμπαθῆ Λαοδίκην, καὶ νὰ ποκληρώσῃ καὶ στε-